

Bruselj, 4. februar 2025
(OR. en)

5902/25

AGRI 41
AGRIFIN 10
AGRISTR 6
AGRIORG 15

DOPIS

Pošiljatelj: Posebni odbor za kmetijstvo
Prejemnik: Svet

Zadeva: Izvajanje načela preverjanja učinkov ukrepov na podeželje
– *informacije predsedstva*
– *izmenjava mnenj*

V prilogi vam pošiljamo dopis predsedstva o navedeni zadevi za sejo Sveta za kmetijstvo in ribištvo 24. februarja 2025.

Izvajanje načela preverjanja učinkov ukrepov na podeželje

Podeželska območja s svojimi socialnimi, kulturnimi, gospodarskimi, okoljskimi in krajinskimi funkcijami pomembno prispevajo k evropskemu gospodarskemu potencialu ter so potrebna za zagotavljanje prehranske varnosti in javnih dobrin vsem državljanom in državljanke EU. Zato je za ohranjanje kohezije EU kot celote bistveno, da bi bila ta območja sposobna preživeti in bi trajno sodelovala z mestnimi središči.

Vendar se morajo v številnih državah članicah podeželska območja spopadati s čedalje težjimi izzivi, zlasti demografskimi in gospodarskimi. To je predvsem posledica različnih stopenj rasti in razvoja območij, s čimer se povečujejo razlike na civilizacijskem, gospodarskem in socialnem področju.

Te izzive bi bilo treba obravnavati pri oblikovanju politik na ravni EU ter na lokalni, regionalni in nacionalni ravni, da bi bila podeželska območja v celoti vključena v razvojne procese, poleg tega pa zagotoviti nadaljnje naložbe v infrastrukturo, izobraževanje, trg dela, zdravje, kulturo ter okoljsko, digitalno in energetska preobrazbo.

Treba je prepoznati in izkoristiti raznolik potencial podeželskih območij, na katerih živi približno 137 milijonov ljudi, da bodo močnejša, povezana, odporna in uspešna, kot je navedeno v *Sporočilu Komisije „Dolgoročna vizija za podeželska območja EU – do močnejših, povezanih, odpornih in uspešnih podeželskih območij do leta 2040“* (10404/21). V tem razvojnem modelu bodo obravnavani obstoječi in prihodnji izzivi, da bi evropska podeželska območja še naprej prispevala k varni in na krize odporni EU.

EU se mora ustrezno odzvati na vsakega od izzivov, kot so prekinitev dobavnih verig med pandemijo COVID-19, posledice vojne v Ukrajini, geopolitične spremembe in vse bolj neugodne posledice podnebnih sprememb. Pri tem odzivu bi bilo treba upoštevati pomen akterjev v agroživilskem sektorju za varnost in strateško avtonomijo EU.

Ena od možnosti za izpolnitev teh ciljev je učinkovito izvajanje mehanizma *preverjanja učinkov ukrepov na podeželje* in širjenje dobrih praks na tem področju na nacionalni, regionalni in lokalni ravni v skladu z zgoraj navedenimi priporočili *dolgoročne vizije za podeželska območja EU*. Ta mehanizem naj bi predvidoma omogočil prilagoditev vseh politik ter pravnih in organizacijskih rešitev potrebam in razvojnim izzivom podeželskih območij. Svet se je v sklepih o dolgoročni viziji za podeželska območja EU (15631/23) strinjal s tem, da bi Komisija izvajala načelo preverjanja učinkov ukrepov na podeželje. Pozval je k intenzivnejšemu preverjanju učinkov ukrepov na podeželje na vseh ravneh in izboljšanju učinkovitega izvajanja ocen teritorialnega učinka.

Evropska komisija že zdaj pri pripravi novih pobud, za katere je potrebna ocena učinka, uporablja načela „boljšega pravnega urejanja“, ki med drugim vključujejo oceno učinka predlaganih uredb na podeželska območja. Pri pobudah, za katere ocena učinka ni potrebna, se predpostavlja, da službe Komisije kvalitativno preučijo učinke na podeželske skupnosti.

Vendar predhodne in naknadne ocene učinka predlaganih rešitev na razvoj podeželja niso dovolj, da bi dejansko pripomogle k ohranjanju sposobnosti preživetja teh skupnosti ter da bi se z njimi ustrezno odzvali na gospodarske in socialne izzive, ki jih morajo te skupnosti obvladati.

V poročilu Komisije „*Dolgoročna vizija za podeželska območja EU: ključni dosežki in nadaljnji ukrepi*“, objavljenem marca 2024 (8360/24), so prikazani izzivi pri preverjanju učinkov ukrepov na podeželje, navedeno pa je tudi, da dosedanje rešitve ne zadostujejo, da bi se preveril dejanski učinek politik in skladov EU na razvoj podeželja ter da bi učinkovito kombinirali različne vire financiranja za razvoj podeželja. To je potrjeno tudi v priporočilih iz *strateškega dialoga o prihodnosti kmetijstva v EU* (13057/24) v zvezi z mehanizmom preverjanja učinkov ukrepov na podeželje (*Rural Test*), ki naj bi ga uvedla Komisija. Pri tem naj bi preverili učinek veljavne in nove zakonodaje EU na vključevanje podeželja.

Zato je za odgovorno vključevanje podeželskih območij v razvojne procese in krepitev njihove odpornosti na krize potrebna uporaba mehanizma preverjanja učinkov ukrepov na podeželje, pri čemer ne bi preučevali zgolj učinka osnutkov zakonodajnih rešitev na razvoj podeželskih območij, temveč tudi ustrezno upoštevali potrebe in izzive podeželskih območij v fazi oblikovanja finančnih, organizacijskih in strateških rešitev za načrtovanje.

Predsedstvo delegacije poziva, naj ob upoštevanju navedenega odgovorijo na naslednji vprašanji:

1. Ali bi bilo treba mehanizem preverjanja učinkov ukrepov na podeželje izboljšati in kako bi to storili? Katera so vaša priporočila/predlogi/sklepi v zvezi s preverjanjem učinkov ukrepov na podeželje, ki bi jih bilo treba predložiti Evropski komisiji, zlasti kar zadeva večjo učinkovitost tega preverjanja na ravni EU?
2. Kako bi lahko razvoj podeželja bolje vključili v strategije, politike in sklade EU zunaj SKP, da bi povečali njihov dejanski učinek na kohezijo in zmanjšali razlike v razvoju mest in podeželja? Ali lahko navedete primere dobre prakse na tem področju, ki se uporabljajo na lokalni, regionalni in nacionalni ravni?